

HNK IVANA PL. ZAJCA Počeli konzervatorsko-restauratorski radovi

Na mjestu unikat i F. Matscha bit će

Na slikama se stvorio debeli sloj prašine i dogodila su se sitnija oštećenja. Restauratorska istraživanja obuhvatit će snimanja u vidljivom, IC i UV dijelu spektra te pod kosim svjetlom, RTG snimanje te, prema potrebi, laboratorijske analize pigmenata i veziva

RIJEKA ▶ Demontažom slika Gustava i Ernsta Klimta te Franza Matscha u HNK-u Ivana pl. Zajca označen je početak konzervatorsko-restauratorskih radova stropnih slika riječkog Kazališta. Najveća slika »Kazalište« Ernesta Klimta smještena je iznad proscenija, a iznad proscenijskih loža nalaze se »Anđeli« pripisani Gustavu Klimtu. Na stropu partera, oko raskošnog lustera, raspoređeno je šest medaljona: »Instrumentalna glazba«, »Ozbiljna opera« i »Poezija« Gustava Klimta te »Ljubavna poezija«, »Ples« i »Komična opera« Franza Matscha.

Podsjetimo da je Rijeka jedini grad u Hrvatskoj koji posjeduje originalna djela Gustava Klimta, najvažnijeg slikara bečke secesije koji je zajedno s mladim bratom Ernstom Klimtom i kolegom Franzom Matschom izradio stropne slike za riječko Kazalište. U ovoj godini, u kojoj se obilježava stota godišnjica smrti Gustava Klimta, devet alegorijskih slika iz HNK-a Ivana pl. Zajca bit će otpremljeno u radionice Hrvatskog restauratorskog zavoda. Na slikama će započeti restauratorska istraživanja te će se do 2020. godine obaviti cjeloviti konzervatorsko-restauratorski radovi.

Ovim povodom sazvana je konferencija za novinare na kojoj je Anđelko Pedišić, voditelj Službe za odjele izvan Zagreba Hrvatskog restauratorskog zavoda, istaknuo da se početak restauratorskih radova simbolično

S konferencije za novinare

podudara s Europskom godinom kulturne baštine te sa stotom godišnjicom Klimtove smrti.

Nove spoznaje

– Do 2020. godine Hrvatski restauratorski zavod prikupit će dovoljno novih spoznaja kojima će obogatiti povijest Rijeke, Europske prijestolnice kulture. Grad

Rijeka već priprema niz projekata sa svrhom kulturnog i sveukupnog uzdizanja grada, a jedan od njih je i izložba Muzeja grada Rijeke koja obuhvaća i izlaganje slika braće Klimt i F. Matscha iz riječkog Hrvatskog narodnog kazališta – kazao je Pedišić.

Pročelnica Konzervatorskog odjela u Rijeci Biserka Dumbović-Bilušić govorila

je o slikama iz riječkog HNK-a u kontekstu kulturne baštine, koja nije dio uskog kruga stručnjaka, već je i vrijednost šire zajednice.

Znanstvena savjetnica s Instituta za povijest umjetnosti Irena Kraševac podsjetila je da Gustav Klimt zapravo ima nevelik opus od 245 slika.

– U tom smislu njegove slike iz riječkog Kazališta, koje spadaju u umjetnikovu ranu fazu, koja je još sažetija i manja, predstavljaju rijetkost i unutar samog Klimtova opusa. Istaknula bih i da su riječke slike i prve na kojima su umjetnici zasebno potpisali svoje radove koje su do tada izvodili kao zajedničke. Vjerujem da će konzervatorsko-restauratorski radovi pridonijeti još boljoj interpretaciji i valorizaciji jednog od najprestižnijih imena svjetske likovne scene – naglasila je Kraševac.

Slobodan Radić, voditelj Odjela za štafelajno slikarstvo Hrvatskog restauratorskog zavoda, kazao je da je svaka demontaža slika

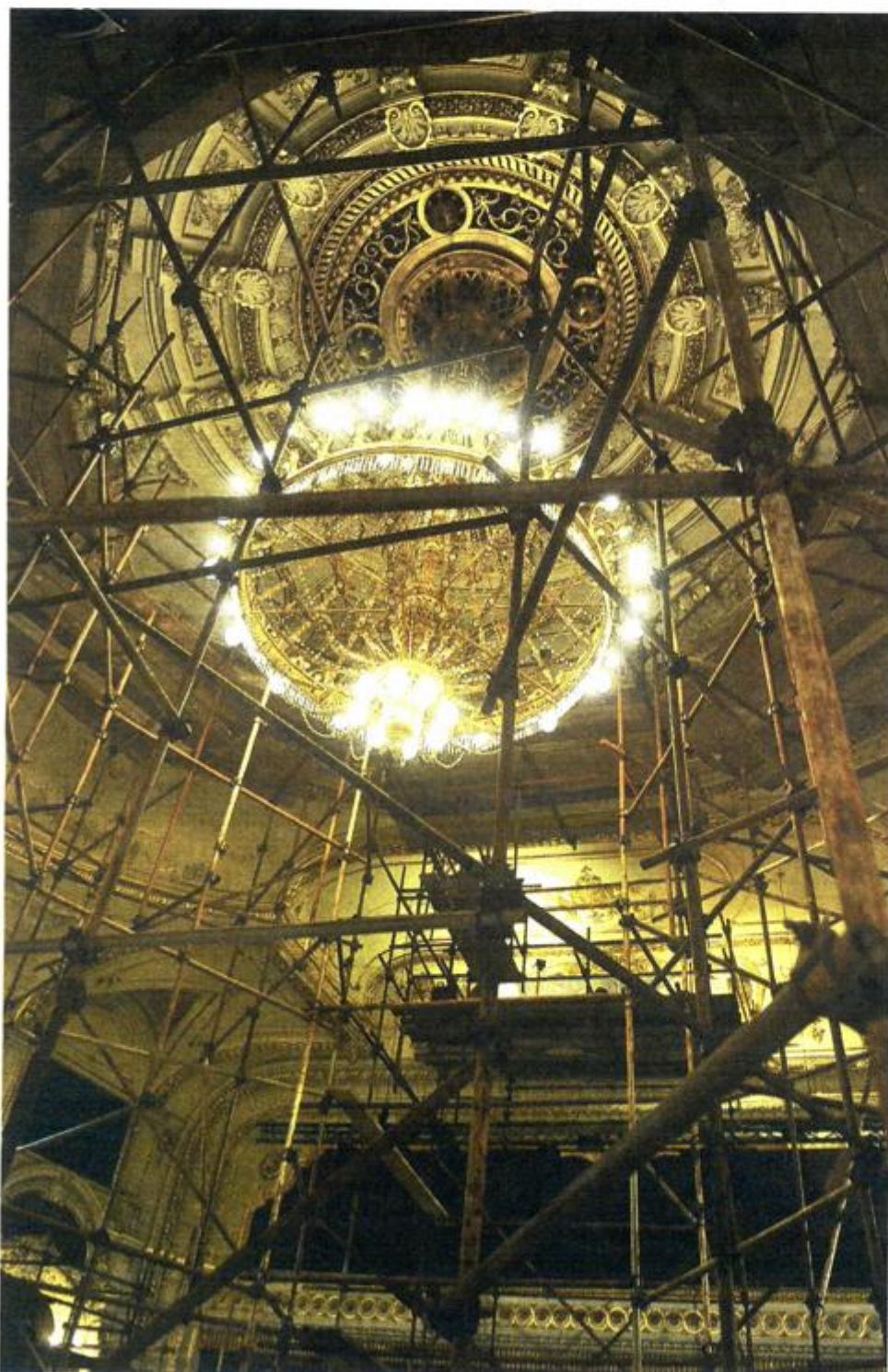
Izložba »Nepoznati Klimt«

Deborah Pustišek Antić, kustosica Muzeja grada Rijeke, najavila je izložbu »Nepoznati Klimt«, koja će obuhvatiti i izlaganje slika braće Klimt i F. Matscha iz HNK-a Ivana pl. Zajca. Izložba bi trebala biti otvorena u srpnju 2020. godine, vjerojatno u sadašnjoj zgradi Muzeja grada Rijeke, iako je želja da to bude obnovljena Palača šćerane. Bit će to jedinstvena prilika da publika izbliza vidi slike, koje su se dosad mogle promatrati jedino iz partera i loža riječkog Kazališta. Na izložbi će biti predstavljeno i desetak Klimtovih crteža iz raznih institucija u Beču, a uspostavljena je i suradnja s Narodnim muzejem u rumunjskom Pelešu. Jednu sliku posudit će i pranećak Gustava Klimta. Kao najava izložbe u rujnu će biti tiskana brošura na dvadesetak stranica. Izložbu će dizajnirati Klaudio Cetina.

Radovi na stropnim slikama »Zajca«

Stropnih slika braće Klimt u HNK-u postavljeni printovi

Impozantna skela u HNK-u Ivana pl. Zajca

Radovi su krenuli...

opasna i stresna.

– Slike iz riječkog Kazališta bile su zalijepljene za strop i zid, a tehnički su dobro izrađene. Na mjesto demontiranih slika, čije smo lice zaštitili, privremeno će biti montirani printovi – rekao je Radić.

Zaboravljeni početak

Ana Rušin Bulić, viša konzervatorica-restauratorica Hrvatskog restauratorskog zavoda, kazala je da su demontirane slike u dobrom stanju, ali da je od posljednje obnove 1980-ih godina ipak prošlo dosta vremena.

– U međuvremenu se stvorio debeli sloj prašine i dogodila su se sitnija oštećenja. Restauratorska istraživanja će obuhvatiti snimanja u vidljivom, IC i UV dijelu spektra te pod kosim svjetlom, RTG snimanje te, prema potrebi, laboratorijske analize pigmenata i vezi – osvrnula se Rušin Bulić.

Obratila se i Vlasta Linić, ravnateljica Direkcije za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara Grada Rijeke, a projekt se financira iz sredstava Ministarstva kulture i Grada Rijeke. Na konferenciji za novinare istaknuto je da je Gustav Klimt jedan od najpoznatijih svjetskih umjetnika. Njegov

profesionalni i privatni život detaljno je istražen i opisan. Ipak, u riječkom je kazalištu Ivana pl. Zajca ostao gotovo zaboravljen, skromno istražen, ali važan dio Klimtovog stvaralaštva – njegov početak.

Završivši školovanje u bečkoj Školi primijenjenih umjetnosti 1883. godine, tada dvadesetjednogodišnji Gustav povezuje se s dvije godine mladim bratom Ernstom i malo starijim prijateljem Franzom Matschom u udruženje umjetnika Die Künstler – Compagnie. Započevši suradnju s bečkim arhitektonskim uredom »Fellner und Hellmer«, specijaliziranim za izgradnju kazališnih zgrada, odmah preuzimaju narudžbu za izradu slika na platnu za gledalište riječkog teatra. Slike su nastale u Beču, a nakon kratke izložbe u tamošnjem Muzeju povijesti umjetnosti dopremljene su u Rijeku te su odmah postavljene na predviđenu lokaciju. Neue Freie Presse izrazio je vrlo pozitivan stav prema novim slikama te zaželio »da trojici cijenjenih umjetnika brzo bude ponudena prilika da izvedu slično djelo u Beču«.

Kim CUCULIĆ

Snimio Vedran KARUZA